

מגד יורחחים

150

אדר תשע"ב

עלון חודשי להנחלת משנתו ומורשתו של מרן הראי"ה קוק זצ"ל

על משנת הראי"ה

ובכלל אי אפשר לישוב יהודי שלא ימצאו בתוכו גם כן נכרים אחדים.

אורח משפט עמ' עד

שאיפתנו ואינו נאות למצב כלל, והוא מסיים בבקשה: "אנא ידיד, למען ד' אלקי ישראל הבוחר בארץ חמדה, אשר החל להראות לנו ניצוצי אורה מחסדו ואמיתו, לפקוד את עם קדשו, לתת לו גדר ביהודה, אל נא תיתן מקום בעיתונך הנעלה לדברים כמו אלה, שתועלתם היא אפס ונזקם גדול לאין חקר".

דברי הראי"ה הנ"ל ואחרים נכתבו קודם הקמת המדינה. גם בנו הרב צבי יהודה ההולך בדרכיו, מתייחס לשאלה זו. הוא היה אומר: "צריך לדבר, להסביר, לשכנע ולפעול, כדי למעט השנאה בין יהודים ובין ערבים. להרבות ידידות והתקרבות ולבטל כל קיפוח. אבל קודם כל צריך להיות ברור שהארץ היא שלנו, על זה אין מה לדון. הארץ כולה של הקב"ה, הוא נתנה לעם ישראל ואין לאיש מאתנו רשות לוותר על שום חלק ממנה. באופן פרטי הם יכולים להישאר פה כמיעוטים. ואם הם לא יגרמו לנו צרות ולא ימרדו בשלטוננו, אלא יקבלו את ממשלתנו על הארץ הזו, לא נפגע בהם. לא לקחנו מהערבים שום ממשלה, הם אף פעם לא שלטו כאן (חוץ מאשר במשך תקופה קצרה מאוד לפני מאות שנים) היה פה שלטון טורקי ואח"כ האנגלים שלטו, ואנחנו קיבלנו את הארץ מן האנגלים. אי אפשר להתכחש לאמת שאנו לא חייבים לערבים כל ממשלה בארץ ישראל".

הרצ"ה היה לא רק נאה דורש אלא גם נאה מקיים: באחד הימים ראה ילדים יוצאים מבית הספר "סוקולוב" (מול בית הרב) ופוגעים פגיעה שבגוף והתגרות גסה בערבים רחלי רחוב. מתוך מרוצת הילדים והשתובבותם לא עלה בידו להשיגם. באותו יום (ה' ניסן תש"ז) הוא שיגר מכתב למונהל בית הספר ולחבר המורים: "נצטערתי ונתביישתי מאוד למראה עיני זה. איני יודע מי הם הילדים האלה, מי הוריהם ומוריהם, יודע אני רק זה, שהם היו יוצאי בית הספר, לא כולם עסקו באותה פגיעת-התגרות מגונה, וכמדומני שגם מי מהם מחה נגד זה, אעפ"כ מציאות העובדה הזו, שהכאיבתני והעליבתני כאמור מחייבת אותי להעירכם על הצורך בשימת לב חינוכית יתירה ומיוחדת לביטול אפשרויות כאלו, גם מצד עצמה של תורת היהדות ומוסרה וגם מצד הערך המעשי, הישובי והמדיני של משמרת דרכי שלום ויחסי שכנים". אחרי שחרור יהודה ושומרון במלחמת ששת הימים, השתתף הרב צבי יהודה זצ"ל בעליה הראשונה של גרעין 'אלון מורה' ליד שכם. בבואו לשטח ההתנחלות שאל כמה פעמים כל גורם חדש שהגיע: האם הקרקע היא פרטית או ציבורית? וכששאלוהו: מאי נפקא מינה? אמר: אם הקרקע של מוחמד אין לנו מה לעשות כאן! ורק משנאמר לו שהקרקע היא אדמת מדינה נחה דעתו.

הרב יעקב פילבר, ירושלים ת"ו

הנכרי אשר בתוכנו

האהבה הגדולה שאנו אוהבים את ארץ ישראל (ואנו אוהבים אותה בכל לב) אסור לה שתגרום לנו לפגוע או לקפח את הנכרי אשר גר בתוכנו. זו דעתו של רבנו הראי"ה וזו גם דעתו של בנו יחידו הרצ"ה (שהשתא מלאו שלושים שנה לפטירתו). דעתם זו מתועדת באגרות ובמאמרים שנכתבו על ידם. האיבה הערבית, למפעל ההתיישבות היהודית בארץ ישראל, לא החלה עם תוצאות מלחמת ששת הימים, ומקורה אינה בהקמת מדינת ישראל. שרשי האיבה נבטו בצמוד לחידוש החיים היהודיים בארץ. מאורעות ופוגרומים של פורעים ערביים ידעה האוכלוסיה היהודית עשרות שנים קודם הקמת המדינה, וכבר אז עמדה על הפרק השאלה מה צריכה להיות התייחסותנו לכלל האוכלוסיה הנכרית הגרה בארצנו?

בספרו עין איה (מסכת ביכורים עמ' 415) מסביר הראי"ה מדוע התורה קוראת לנכרים הגרים בארצנו "גר תושב" שהוא לכאורה צמד מילים הסותרות זו את זו, שהרי "גר" הוא אדם זר שהצטרף ואילו "תושב" הוא אדם מקומי וקבוע. על כך כותב הראי"ה: "זוהי יהיה גם כן כעין הרגל והדרכה לשלום הכללי הגדול שירוש ישראל על פי תורת ד', אשר דרכיה דרכי נעם ושלום לכל העמים." גר ותושב וחי עמך אמרה תורה גם ביחס לבני נכר הגרים אתנו בארצנו. אנו רק מקפידים על הסרתו מדרך רעה ומזיקה, להיותו איש ישר כחובת בני נח. אמנם אם יש לו לבן הנכר אומה וארץ אבות, יכולים להיות לו אליהם געגועים וחיבה ובזה יהיה "גר", אך בכל זאת תכירה גם ל"תושב" לענין קירוב הדעת וחופש זכויות הראויות לאדם, ואל יקחך לבך להכחיד ממנו את רגשותיו הטבעיים לעמו ולארצו עד שיהיה רק תושב, כי אם גר ותושב וחי עמך". עמדה עקרונית זו מיישם הראי"ה גם בפסקי הלכה בענין חליבה בשבת. כך כותב הוא לאחד מאיכרי פרדס חנה ("אורח משפט" סימן סד ה): "ואין שום דרך כי אם לחלוב בשבת על ידי נכרי, כמו שעשו אבותינו מעולם. ובכלל אי אפשר לישוב יהודי שלא ימצאו בתוכו גם כן נכרים אחדים, לפי ההכרח של איזה דברים המותרים להיעשות בשבתות וימים טובים דווקא על ידי נכרים" - ומסיים שם הראי"ה - "וחוקי תורתנו הקדושה הם בוודאי יותר חזקים באין ערוך מכל מנהגי בדאות שבדאו להם אנשים".

התייחסות נוספת לנכרים הגרים בארצנו מוצאים אנו באיגרת (אגרות ראייה ב, שצח) שכתב הראי"ה לרבי מאיר בר אילן עורך "העברי" כתגובה על סיפור שנכתב בעיתונו שמתואר שם המצב הנפשי של האיבה לערבים, שהוא - לדעת הראי"ה, אינו לפי

מדינת ישראל - יסוד כסא ה' בעולם

מיהו יהודי?

בחשוון תשי"ט פנה ראש הממשלה דאז, מר דוד בן גוריון, אל ארבעים ושבעה אישים יהודים בעולם, רבנים, ראשי ישיבות, סופרים והוגי דעות, בבקשה להביע דעתם בענין רישום הלאום של ילדים שאמם אינה יהודיה. לפניה זו השיב רבנו: "יהודי" הוא מי שנולד לאם יהודיה או שנתידה ע"י בית דין יהודי כשר כהלכה. (הרב ש. אבינר, רבנו עמ' 266)

הנחת אבן פינה ליישוב שילה תשל"ח

קדושת דגל ישראל

נרעשתי ונכאבתי לראות דברי מכתבך ובשם חבריך, בשאלה הנבערה אם בהתייחסות הקדושה אל דגלה של מדינת ישראל יש בה משום "בחוקותיהם לא תלכו". אתם יקירי צריכים לחזור בתשובה שלמה מן העקמומיות הזאת. כהוראת וכהדרת קודשו של הרמב"ן, "אביהם של ישראל" תקומת מדינת ישראל, לכיבוש הארץ ויישובה ושלטונה בידנו היא מצוות עשה של התורה. הכפירה בחלק של התורה היא כפירה בתורה. מציאות דגלים להנהגת כלל ישראל היא מפורשת בתורה, קדושה וחשובה. אשרינו שזכינו לכך בחסדי עולם וקורא דורותינו. ההתייחסות בחביבות ובחרדת קודש אל זכותנו לתקומת מצוות מדינתנו, ואל תפארת סידוריה וסמליה, היא הביטוי הבריא של קדושת עם ישראל המכיר ומודה ומברך חסדי ה' יתברך עלינו. (אורשת א ראה מאמרו של הרב ארי שבט)

מהן? באותו מצב, מזועזע בכל גופי, פצוץ כולי וחתוך לגזרים – לא יכולתי אז לשמוח. למחרת בא אל ביתנו איש ברית קדשנו, הגאון רבי יעקב משה חרל"פ זכר צדיק לברכה, היה לו צורך לבוא, וכלום יתכן שלא היה בא?! התייחדנו אז שנינו, באותו חדר קטן ומקודש שב"בית הרב – ולאן יבוא אז אם לא לשם?! מזועזעים ישבנו דמומים. לבסוף התאוששנו ואמרנו שנינו כאחד: "מאת ד' היתה זאת, היא נפלאת בעינינו" (לנתיבות ישראל מזמור יט).

ישיבת "מרכז הרב"-תחנת הכח

"בממשלה יודעים ש'מרכז הרב' היא 'תחנת כוח' של עם-ישראל. לא ע"י ביטול תורה, אלה מתוך עיסוק בשקידה תופיע הגבורה הגדולה. מתוך קידוש השם של תורת ישראל, השתכללות עובדה זו בישראל, הופעת הערך המורלי-המוסרי-הפנימי-הנשמתי, יתגלו התודעה הלאומית והערך הצבאי. מתוך אור תורה כל הפרובלמטיקה מתבררת. פחות יש אור תורה, יותר יש ספקות. אנו שייכים לאור חדש על ציון תאיר". (הרב ש. אבינר, רבנו עמ' 70)

האם זו המדינה שאותה חזו נביאינו?

אומר אני: זוהי המדינה שחזו הנביאים. כמובן, אין המדינה בתכלית השלמות, אולם נביאינו ורבותינו, ממשיכיהם, אמרו שהמדינה תהיה כזו: זרע אברהם, יצחק ויעקב, ישוב ויקימו בה תקומה ישובית ושלטון מדיני עצמאי; לא נאמר לנו אם יהיו הם צדיקים או שאינם צדיקים. אומר הנביא: "בקבצי את בית ישראל... וישבו על אדמתם... וישבו עליה לבטח ובנו בתים ונטעו כרמים..." (יחזקאל כה, כה-כו) – נטיעת כרמים נאמרה, הקמת ישיבות לא נאמרה... אמנם, מתוך חזרת ישראל אל אדמתם נביא לידי הגדלת התורה והאדרתה, אולם הצעד הראשון – ישראל על אדמתם! כביטוי של רבי אליהו גוטמכר: "ואצלי כבר ברוח שאם יקיימו ישראל שיתחילו לעבוד אדמת הקודש בסך ק"ל משפחות – שתהיה התחלת הגאולה, גם כשלא יהיו ישראל ראויים לכך" (נדפס בראש ספר "נפש חיה"). בודאי, רוצה היה אותו צדיק בהגדלת התורה ויראת השמים, אבל סדרי הגאולה כאלו הם: ישוב חקלאי, קימום המדינה ומתוך כך – להמשך, להעלאת בקודש, להרבצת התורה, להגדלתה ולהאדרתה. לחרפתנו ולצערנו, חלק ניכר מהציבור שלנו אינו מאמין במעשי ד' הנגלים לנו. כן, כדאי לומר פעם אחת דברים ברורים ולא להיות פוסחים על שני הסעיפים: חוסר אמונה יש כאן. (לנתיבות ישראל מזמור יט).

דרשת הרצי"ה ביום העצמאות לפני מלחמת ששת הימים

הרצי"ה מביע את תחושותיו בשומעו את החלטת האו"ם על חלוקת הארץ והקמת מדינת ישראל בחלקה המערבי. וכה אמר: "לפני י"ט שנה, באותו לילה מפורסם, בהגיע ארצה החלטתם החיובית של מושלי אומות העולם לתקומת מדינת ישראל, כשכל העם נהר לחוצות לחוג ברבים את רגשי שמחתו, לא יכולתי לצאת ולהצטרף לשמחה. ישבתי בדד ואדום כי נטל עלי. באותן שעות ראשונות לא יכולתי להשלים עם הנעשה, עם אותה בשורה נוראה, כי אכן נתקיים דבר ה' - 'ואת ארצי חילקו'. כן, איפה חברון שלנו? האנחנו שוכחים את זה? והיכן שכם שלנו, ויריחו שלנו איה, שוכחים את זה? וכל עבר הירדן - שלנו הוא! כל רגב ורגב, כל ד' אמות, כל חבל ארץ וכברת אדמה השייכים לארץ ד'. הבידנו לוותר אפילו על מילימטר אחד

עם הצנחנים משחררי הכותל כ"ח אייר תשכ"ז

צבא ההגנה לישראל

אהבתו של רבנו לצבא ההגנה לישראל ולחיילי צבא הקודש היתה מיוחדת, ועל-כן אהבו תלמידיו בהיותם בצבא לבקר את רבם בעוד מדי הצבא עליהם על מנת להסב לו נחת רוח. --- כאשר עלו החיילים, חובשי הכומתות האדומות, במדרגות האבן המובילות לאולם ישיבת 'מרכז הרב', נדמה המחזה, כפגישה בין שני עולמות נפרדים מנוגדים וזרים זה לזה.

אך, עד מהרה 'מתאקלמים' - במקום החדש, החברה מתמקמים - תופסים מקומות ישיבה, ומתחילים 'לסרוק את השטח'. הסיביבה שאך לפני רגע היתה זרה ובלתי מוכרת, הופכת לביתית ואינטימית. הרב צבי יהודה קוק שליט"א, ראש הישיבה, אינו יכול להסתיר את התרגשותו הרבה המסעירה את נימי נפשו, ובמילים חמות ונרגשות פונה אל החיילים - התלמידים היקרים, ודורש בשבחם של הפעולות והמעשים למען הגנת העם וביטחון המדינה, שהם מהווים חוליה הכרחית בשרשרת הארוכה הנמשכת מהמקור האלוקי לתקומת ישראל.

העובדה שחיילים דתיים אשר נלקחו מאחורי המרגמה וה'אם-גה', באו להסתופף בצל קורתה של הישיבה, מפגינה קבל עם ועדה, שאכן כל עם-ישראל הוא בבחינת צבא אחד גדול, מאוחד ומיוחד. (הרב ש. אבינר, רבנו 80-279)

הכתל

בהשראת מילים אלו כתב יוסי גמזו את שיר ה"כותל" ובו הפזמון החוזר

**הכותל - אזוב ועצב
הכותל עופרת ודם
יש אנשים עם לב של אבן
יש אנשים עם לב אדם.**

הוא הקדיש בית לדמותו של הרצי"ה:

עמד מול הכותל עימנו
הרב הישיש בתפילה
אמר לי, אשרי שזכינו כולנו,
ושב ונזכר, לא כולם.
עמד בדמעה מנצנצת,
יחיד בין עשרות חיילים
אמר לי פתחת לחאקי, בעצם,
כולכם כהנים ולווים.

שנים רבות לפני קום המדינה
בשנת תרצ"ז, נתן הרצי"ה בטויו למהותן
של אבני הכותל ומשמעותן לעמנו
לדורות.

יש לבבות ויש לבבות

יש ליבות אדם ויש ליבות אבנים

יש אבנים ויש אבנים

יש אבני דומה ויש אבני לבבות...

וכן האבנים האלה,

שארית פליטת ביתנו...

האבנים האלה לבבות הם לנו.

הגאולה

בפרק ל"ו ביחזקאל נתנת תכנית הגאולה: "וקדשתי את שמי" מתוך "ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות והבאתי אתכם אל אדמתכם". רק אחר כך "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם... ועשיתי את אשר בחקי תלכו" - תשובה שלמה של העם תבוא רק אחרי קבוץ הגלויות. הסבר זה ביחזקאל ל"ו, כתב גם רבי שלמה אלישור זכר צדיק לברכה ב"הקדמות ושערים" שלו...

--- ככל שתגדל בתוכנו יותר ויותר

התקיימות מצות ישוב ארץ ישראל, בקבוץ רבבות ישראל לתוכה, מתוך שלמות אמונה וגדלות אמונה בהתקיימות מעשה ד' הגדול אותנו, נזכה יותר ויותר שחלולי השם למיניהם יתבטלו ויעלמו. "והיה העקוב למישור והרכסים לבקעה, ונגלה כבוד ד', וראו כל בשר יחדו כי פי ד' דבר!". (לנתיבות ישראל מזמור יט).

עשור לקרית ארבע

גילויידעת כלל ישראל וארצישראלית

**לא כובשי" אדמות נכר
אנחנו - אלא חוזרים הביתה**

ב"ה י"ד נרחשנו החשי"ם
במלוא תקפה של חכרת צדקנו, שבגינו אל שלמות נחלת אבותינו
הגנו נחתיים בכל הבז אל התיאור את כווננו הנה הביתה. כאלו
כובשים אנחנו, ומוגדרים בהנורה משפטית בינלאומית של כובשי
ארנות ירות. את השקר הנבזה הזה הלא אנחנו, עם כל אנשי האמת
הגורק שבכל העולם, דוחים ומכחישים ומננים מתוך כל אמתיותנו,
לז, כובשי ארנות נכר, ארמות זרים אנחנו הבאים הנה שבגינו
אל נחלת אבותינו, אלא חוזרים הביתה אל ארמות שבטי ישראל,
הסודרים וטבורים מאז מקדם. ברוך השם המהוויר שביננו לעיון
ונכנס ירחו ישר"אל בכנותו ירושלים, הנקודשת ושקולה ככל ארץ-
ישראל, הנהגה כעיר שחברת יחדיו, ושאינה ונקודשת כל ארץ-חינו
בולה, והגנו חוזרים ומחיים ומקדשים את כל נחלות שבטינו כולם,
בכל תקפה, ומזכירים כל הסודרים וברורים בכל ברבותיהם.
בכל צמית ישועתנו השלומה והמשוכללה.

צבי יהודה הכהן קוק

לאורו נעלה באמונה

אולי לומר שזוהי הברכה שזוכים לה מהימצאותו של הצדיק המאמין האמיתי בקרבנו. מלבד החידוש בקביעת השם של לימוד האמונה, היה לרב צבי יהודה חידוש לשוני נוסף, אותו קבע בכותרת שנתן למאמר שכתב במלאת שלשים שנה לפטירת אביו הרב זצ"ל, וזו היתה: **"התורה הגואלת"**. באמת זו אינה רק כותרת

הרבי"ה עם תלמידים

בעלמא, אלא יש כאן אמירה שמבטאת את מפעלו התורני של הרב צבי יהודה זצ"ל בצורה המושלמת ביותר. התקופה שבה היה עיקר פעלו הרי היא התקופה שלאחר קום המדינה, גם כשהיה נדמה שהתרגלנו למציאות החדשה של ממשלה יהודית בארץ ישראל, בכל זאת לא ידענו איך להתמודד עם המציאות הזו מנקודת מבט דתית. מצד אחד מצאנו את עצמנו מול מנהיגים שלא הצטיינו כל כך בשמירת תורה ומצוות, ומצד שני עמדו מנגד מנהיגי עולם התורה והחסידות אשר חלקם גילו התנגדות תקיפה ואידיאולוגית נוסח "סטמאר", ואחרים הסתייגו מטעמים פשוטים יותר כשהם אומרים שזו אינה מדינת התורה ומה לנו ולה.

במצב זה הציבור הדתי מצא את עצמו קרוע בין שמחה גדולה וטבעית על עובדת קיומה של המדינה, לבין גדולה התורה שאינם שותפים לשמחה זו. אנו הצעירים חיפשנו את מי שיקח על עצמו את המשימה של חיבור המדינה בעבודתו של אהבה לכל המהלך ההיסטורי המתגלה לעינינו, מתוך שייכות לתורה בגדלות ממש. הכיוון היה ברור: יש לחפש את התשובה בבית מדרשו של מרן הרב זצ"ל. אז הגיעה שעתו הגדולה של הרב צבי יהודה שהתגלה עד מהרה כמחנך בחסד עליון. האל חנן אותו בגישה טובה לצעירים הצמאים לדבר התורה היוצא מפיו. זו התורה הגואלת, התורה שאינה מנותקת מכל דברי התורה המקובלים במשך כל הדורות, אלא דווקא מחזקת אותם ומבטיחה את יציבותם ע"י השלמתם. מהרב צבי יהודה למדנו שתורת ה' כשהיא תמימה, אזי היא משיבת נפש.

שלושה עיקרים יש בתורה הגואלת:

א. דרישה להתמדה בלימוד התורה בכללותה ולהתגדל בה.
ב. לימוד ערכה של התקופה מתוך הכרת הדברים המתחדשים מסביב ל"קץ המגולה" וחנוך לקשר עמוק לישוב ארץ ישראל.

ג. ידיעת הערך של כלל ישראל, שגם בימים של חולשה, סגולתם של ישראל במקומה עומדת, ומתוך כך יש עניין רב בקרוב הרחוקים מתוך אהבה והרגשת אחוה.

הדברים האלה שנשמעו מן הרב נכנסו וחדרו עמוק עמוק למוחם וליבם של השומעים, עד שחשו כאילו נהפכו להיות אנשים חדשים בעלי תפישה חדשה, המקיימת את דברי מרן הראי"ה ש'הישן יתחדש והחדש יתקדש'.

זוהי התורה הגואלת את העם מתורת חו"ל ומביאתם לתורת א"י. לאורה של תורה זו גדלו והתחנכו מאות תלמידים ע"י מו"ר זצ"ל ואלה הוסיפו ועודם מוסיפים תלמידים הרבה לאלפים ולרבות.

הרב אריה שטחן

ראש מכון הלכה ברורה

כשם שאי אפשר לתאר את התקופה בלי התייחסות להופעתו של מרן הרב זצ"ל, כך גם אי אפשר לתארה בלי לציין את כחו והשפעתו של מו"ר הרב צבי יהודה זצ"ל. נראה שאפשר בהחלט לומר שחסד עשה עמנו הקב"ה שהותיר לנו אחר פטירת הרב את בנו הגדול אשר זכה ללמד את משנתו בימים בהם נראו כבר ניצנים של גאולה ממשית עם התחדשות המלכות של העם על הארץ.

לאחר קום המדינה התאספו סביבו לאט לאט, תלמידים אשר ביקשו לשמוע את דבר ה' לעת הזו ולהבין מהי המשמעות האמונית של כל מה שעובר עלינו. הרב צבי יהודה נענה לאתגר והחל ללמד את יסודות משנתו של אביו, כשהוא עצמו מוסיף עליהם כיד ה' הטובה עליו ומסביר בין כל דברי התורה את ערכה הגדול של המדינה שקיומה הוא מצווה אע"פ שלא הכל מתנהל בה לפי ההלכה.

כשמבקשים להסביר במה היה כחו גדול ואיך הצליח להביא לכך שתהא השפעתו גדולה, נראה לי שבראש ובראשונה זה היה בזכות כח האמונה החזקה אשר לו. באמונה זו הדביק את שומעי לקחו ומתוך כך קנתה לה התורה שלימד מקום בליבם של הצעירים המתדפקים על דלתות ביתו.

אנו בישיבה היינו רגילים ללמוד ספרי מחשבת ישראל, שזה עצמו היה חידוש שהתחדש בישיבת "מרכז הרב". אולם בשלב מסוים עשה הרב צבי יהודה הסבה לשם של **לימוד המחשבה** וקרא לו בשם **לימוד אמונה**, ללמדנו שעיקר התכלית של ההתעסקות בתחום הזה היא חיזוק האמונה. מתוך הוראה זו של הרב צבי יהודה ניתן ללמוד שהוא עצמו היה איש שכולו אמונה.

כל דברי התורה והנביאים היו אצלו ביטוי למציאות ממשית וקיימת, כך היה אפשר לחוש אף בדבריו כששמענוהו חוזר ומשנן פסוקים יסודיים כמו "ציוה לעולם בריתו", "כח מעשיו הגיד לעמו" ו"עם זו יצרתי תהילתי יספרו". לאחר ששמענו את הדברים שוב ושוב, אי אפשר היה להתייחס אליהם רק כמו לטקסטים חשובים אלא כמו לדברים של אמת גדולה וממשית, שכן באמת הרי ציוה לעולם בריתו. ורק מי שמאמין בצורה כל כך חזקה כי לא יטוש ה' את עמו ונחלתו לא יעזוב, יכול להדריך להבין את כל מהלכי התקופה לאור האמונה, ויכול גם לחזק ולעודד בעת צרה בצורה מופלאה. הוא אכן ידע להתעלות ולהפיח רוח של תקווה ואמונה גם בימי קטנות, ומי מאתנו אינו זוכר את דרשתו המפורסמת ערב מלחמת ששת הימים שהיה בה קריאה להתחזקות גדולה באמונה. זו בלטה במיוחד באותם ימים על רקע החולשה הגדולה שפקדה אז את קברניטי המדינה.

בהחלט אפשר לומר כי בזכות אותה אמונה גדולה של הרב צבי יהודה זכינו, תוך זמן קצר, להרחבת גבולות הארץ, ומותר

עלון חודשי בהוצאת "בית הרב"

רח' הרב קוק 9 ת.ד. 6275, ירושלים 91062

טל: 02-6232560, פקס: 02-6242908

betharav@zahav.net.il

www.moreshet.co.il/beit-harav

ניתן לקרוא את העלון "מגד ירחים" גם באתר: www.yeshiva.org.il

עיצוב גרפי: ש. יוסטמן

מגד ירחים

www.moreshet.co.il/beit-harav

www.yeshiva.org.il

עריכה: שושנה רייך